

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Loyalitatea noastră.

Diarele din capitală au adus scirea oficială, că Maiestatea Sa împărăteșă-regina e greu bolnavă.

Bôla s'a agravat în timpul din urmă, defectul la inimă se manifestă ca pericol, de aceea bolnavei i s'e dă o specială îngrijire.

Nu vom urmări pre Maiestatea Sa pe la băile care le folosește, spre a-și recăștiga sănătatea, ajunge să înregistrăm scirea despre agravarea bôlei ca ea să străbată cu durere inima poporului român, care între poporile de sub stăpânirea Maiestății Sale Împăratului și regelui nostru este poporul cel mai dinastic.

Am sêrbat cu bucurie și noi în zilele de bucurie ale dinastiei, și la zile de întristare ale ei întristate au fost și inimile poporului nostru român.

Dinastia noastră a trecut prin grele cercări.

În special prin grele cercări a trecut Maiestatea Sa împăratul și regele nostru ca tată și Maiestatea Sa împărăteșă-regină ca mamă.

Mai ales Maiestatea Sa regina noastră ca mamă a trecut prin grele cercări.

Omul rămâne om și în sferele cele mai înalte. Încercările grele ale providenței au zdrobit inima reginei mame, și noi ca ômeni simțitori am versat șir de lacrimi la durerile Mamei.

În rënd cu celelalte popore ale monarhiei am versat lacrimi de durere atunci, precum ați înălțăm rugăciuni pentru reînălțarea împărăteșei noastre.

Monarhia noastră trece prin grele încercări, și Maiestatea Sa bunul nostru monarh la etatea sa cea înaintată are trebuință de toate puterile trupesci și sufletesci spre a duce la limanul dorit naia monarhiei.

Insutită este deci durerea poporelor la vestea tristă despre agravarea bôlei înaltei noastre suverane.

Ea, Mama noastră a tuturor, ea este chemată să vegheze ca ânger păzitoru lângă Augustul ei soț, asupra căruia pe lângă etatea înaintată mai apasă grijile multe ale monarhiei-grijile pentru binele și fericirea poporelor.

E naturală durerea noastră, dacă luăm numai raportul de Mamă și fii credincioși între noi și Maiestatea Sa împărăteșă-regină.

Durerea noastră trece însă peste aceste naturale margini, când ne gândim la rolul ce este Maiestatea Sa chemată a-l juca în șirul sêrbărilor epocale din tîmna anului acestuia.

Providința divină a lungit zilele preabunului nostru monarh și i-a dat rara fericire se împlinescă 50 de ani dela suirea sa pe tron.

La sêrbătorile, cari natural trebuie să se aranjeze din incidentul acestui iubileu Maiestatea Sa împărăteșă — regină trebuie să fie lângă fericitul seu soț, trebuie să fie după cum o cântă poetul în imnul popular „o stea din munte alêsă”.

Numai așa ne închipuim noi complet tabloul la jubileul de ani 50 dela

suirea pe tron a Maiestății Sale Monarhului nostru.

Constituțiunea tare a reginei noastre, îngrijirea medicilor, puterea vindecătoare a băilor, iubirea celor de aproape ai ei, dară mai ales iubirea poporelor din monarhia noastră și rugăciunile aceloră, vor face ca Maiestatea Sa să trecă și preste această grea încercare.

Dumnezeul milelor scutescă pre Maiestatea Sa împărăteșă și regina noastră.

Intru amintirea Marelui Andreiu.

(Înceiere)

A mai vorbit directorul seminarial P. O. D. Dr. Remus Roșca pentru dame, cari n'au întrelăsat a participa cu ocaziunea această la un act atât de grăitor pentru acelea, ce sunt chemate a pune basa și a completa crescerea bisericească și națională a tinerimei, care e speranța, viitorul nostru, și în sufletul căreia datore sunt și ele a planta sentimentele de recunoștință, grațitudine și venerațiune față de ômenii mari și meritați. Amintesc în special pe reprezentantele reuniunilor femeilor române și a reuniunii pentru ajutorarea văduvelor sêrace din Brasov; în sănătatea acestora închină pâharul.

Esclenția Sa I. P. S. metropolit se ridică din nou și vorbește pentru dl locotenent colonel Const. Șaguna, unicul nepot al fericitului arhieru Șaguna, care pentru biserica noastră atât de mult a alergat și ostenit și căreia i-a lăsat moștenire toate bunătățile sale atât materiale, cât și sufletesci.

Dl colonel Șaguna răspunde în scurte cuvinte, arătând, că este o datorință a sa de nepot a-și manifesta iubirea nemărginită, față de marele seu unchiu, care i-a fost părinte și îngrijitoriu.

Acastă datorință l'a adus și de astădată la Reșinari, ca să depună o cunună de trecătoare flori pe mormântul nemuritorului bărbat, care a făcut atât de multe, gloriose și netrecătoare fapte pentru poporul ortodox român și se verse o lacrimă ferbinte pe țărîna, care acopere osîmintele scumpe nu numai unei familii, ci unui neam întreg, și privind mormântul se-și reamintescă nobilele virtuți, cari au caracterizat totdeauna pe sêrbătoritul seu unchiu și în special înflăcărata lui iubire și loialitate către glorioasă dinastie a patriei sale, căreia i-a servit cu credință până la mîrte. Încheie, aclamând pe Maiestatea Sa Regele Francisc Iosif I. și pe Regele Carol I.

Sala a doua.

În o altă sală s'au grupat la masă mai ales clerul: protopresbiteri și preoți în frunte cu P. O. D. asesor consistorial Nicolae Cristea.

La mesele din această sală asemenea n'au lipsit toastele. Primul l'a ținut părintele Cristea, dicînd între altele:

Reposatul, ă cărui aducere aminte ne-a întrunit astăzi la festivitatea solemnă de jale, precum în cele bisericesci, — așa ne servește și ne va servi și în viitor de model și în cele ce privesc virtuțile cetățenesci. El îndată după ce a pășit în viața publică a fost convins, că

dinastia este cel mai puternic rașim al tuturor poporelor din monarhie, prin urmare și pentru un popor persecutat, cum este al nostru. Urmând deci aceste îndigări a Marelui Archiepiscop, a Arhiepiscopului Andreiu baron de Șaguna, ca și în trecut așa și cu ocaziunea această, în fața mormântului fericitului reposat, în semn de credință tradițională către dinastie și tron și totodată și în semn de grațitudine pentru binefacerile, ce le-a avut și le are biserica noastră dela Maj. Sa Înaltul cap al dinastiei habsburgice, vî rog, împreună să ridicăm pâharele pentru viața îndelungată a Maj. Sale Împăratului și Regelui Francisc Iosif I. la mulți ani fericiti. Să trăescă!

Cuvintele părintelui Cristea au fost ascultate în piciore, ăr la urmă au erup cu toții în aplause frenetice la adresa gloriosului nostru domnitoriu.

La rëndul a doilea a închinat pentru Preasfințitul Prelați bisericesci, la adresa căroră clerul credincios asemenea a strigat puternice aclamațiuni de „să trăescă!”

Părintele Iosif Goga, paroch în Reșinari, în cuvinte căldurose a mulțămît aceloră, cari venind la festivitățile arangiate, au onorat cu prezența lor și comuna Reșinarilor.

Dl protopresbiter Demetriu Molodtsov, un om mare a mulțămît Reșinariilor — fericiti, că în pămîntul lor odichnesc osîmintele Marelui reposat, — pentru bună și ospitală primire, care a dat festivității un tip sêrbătoresc și a reușit din toate punctele de vedere.

Sala a treia.

În sala a treia a fost concentrată tinerimea și în special membrii reuniunii de musică. Aci discuțiunea a fost cea mai vie. S'au ținut și toaste, cari toate au accentuat rolul important al Reuniunii în viața socială românească; uriașa parte, cu care a contribuit la reușirea splendidă a întreg șirului de festivități, arangiate la 25 ani în memoria nemuritorului arhieru Andreiu. La fine s'au intonat mai multe cântări evlaviöse, în special „Cela ce cu adîncul;” dar nici în decursul acestei cântări urechia nu s'a săturat a asculta mai ales frumoasa voce a distinsului cântăreț, profesor Dr. Ioan Stroia, deși în câteva file am avut ocaziunea alău de vr'o trei ori. Dar nu numai vocea d-lui Dr. Stroia, ci cântarea întregă a părut tuturor cu atât mai frumoasă și a impresionat cu atât mai mult, cu cât are ceva comun cu melodia bisericească originală.

Pe lângă Dr. Stroia s'a distins atât la concertul de Sâmbătă, în 14/26 Iunie, cât și la parastasele din Sibiu și Reșinari, precum și la „actul festiv” de Luni, în 15/27 Iunie, clericul Mihail Todea, cu frumoasă-i și puternică-i voce de tenor. Pagubă numai, că părăsind în curînd Sibiu, nu va avea suficient privilegiu de-a continua cultivarea simpatice sale voci, a acestui ales dar dela Dumnezeu.

Sala a patra.

Acastă cuprindea mai mulți onorațiori, apoi preoți, învățători și popor, mai ales fruntași din Reșinari și jur.

Șirul toastelor l'a deschis aici părintele Ioan Popovici, paroch în Sadu. Indicînd asupra însemnătății momen-

tului, care a întrunit în frunțașă comună Reșinari un așa frumos număr de credincioși ai bisericii ortodoxe române, — dela vlădici până la opinci, — accentuează și stăruie asupra întinelor legături, ce întrefine repausatul arhieru Șaguna cu elementul țărănesc mai ales din mărginime; apoi arată, că pe lângă sufragiul universal — introdus în viața noastră constituțională bisericească, în care fie care țărăn își are locul ce-i compete, — a dat un 'oc de frunte țărănului ortodox român și în una din cele mai de frunte instituțiuni create de el în centrul archidieceșei și anume în comisiunea „Fundațiunii Șaguna”, unde țărănimea din mărginime are câțiva fruntași reprezentanți. Închină pentru temelia, pentru susținătorii bisericii și a instituțiilor ei — pentru popor.

Părintele protopresbiter Ioan Droc din Mercurea asemenea a luat cuvîntul, esprimîndu-și bucuria, că Reșinari, comuna sa natală, s'a prezentat cu această ocaziune în mod demn în fața reprezentanților din metropolia întregă. Închină pentru prosperarea comunei Reșinari.

Directorul școlei din Reșinari, dl Coman Hămășan insistă asupra meritelor lui Șaguna pe terenul învățămîntului și preste tot pe terenul școlar, înființînd sute de școle și ridicîndule pe o treptă tot mai înaltă și complică legătura ce trebuie să existe între popor și școlă și — prezentînd pe Șaguna ca model — cere, că întreg neamul să se însuflească pentru școlile noastre confesionale și să jertfescă cât mai mult pentru susținerea și înflorirea lor, căci prin acesta nu facem alta, decât înzeștrăm pe proprii nostri fii și urmași și promovăm cultura cetățenilor.

A mai vorbit conducătorul tipografiei archidieceșane, domnul Ludovic Binder, deschînd o nouă pagină din voluminoasă carte a meritelor, ce și le-a câștigat Șaguna.

Anume arată dl Binder greutățile, cu cari s'a luptat fericitul arhieru, până a înființat una din cele mai valorose și mai necesare instituțiuni pentru desvoltarea culturală a unui popor tipografia archidieceșană, căreia istoria culturală a poporului român va trebui să-i facă un loc onorific, căci pe lângă diarul „Telegraful Român”, care acuzi împlinesce o jumătate de veac dela apariția lui, pe lângă ediția santei scripturi și a cărților rituale bisericesci, didactice-scolare, a tipărit și tipăresce multime de valorose opuri și lucrări și nisuesce a-și câștiga un loc tot mai de frunte în șirul institutelor tipografice române. Arată apoi cum este absolut necesar, ca fiii unui popor agricultor, cum e poporul român să nu nisuiască cu toții numai spre o cultură superiöră, ci să îmbrățișeze și meseriile, căci fără clasa mijlocie a meseriașilor și industriașilor multime de avere națională trece în mâni străine, ceea ce nu corîspunde unei desvoltări firești a unui popor.

O pildă grăitoare, că Șaguna și în această direcțiune a lucrat, este tocmai înființarea tipografiei, care a crescut până acum deci de tineri români și care și ați susține un respectabil personal, care în viața meseriașilor nostri duce rolul principal și pentru noi fôrte măgulitoriu.

În urmă a luat cuvântul energicul căpitan al pompierilor din Reșinari, fruntașul *Bucur Dancăș*, care a comandat și pe cei 86 călăreți (nu 70 cum am indicat la alt loc). Acesta, atingând rolul Reșinărenilor în viața poporului român, arată, că comuna sa și până acuma și-a împlinit datorința, căci pe toate terenurile noastre publice a dat bărbați iscușiți și valoroși, dintre cari nu puțini au făcut și fac cinste lor, comunei noastre și peste tot bisericii și neamului.

Inchină pentru inteligența eșită din Reșinari.

Cam la orele 5 d. a. s'au ridicat mesele și oșpeții străini s'au retras o parte pela locuințele lor, alții au făcut o mică primblare prin comună, ca să se răcorască de căldura mare din odaile școlii și se vadă comuna Reșinari.

Înainte de încheiere trebuie să amintim drept întregire, că în șirul cununilor înșirate în nr. 67 al foii noastre nu se cuprinde cununa depusă pe mormânt din partea comunei bisericesci ortodoxe române din Beins, poate cea mai frumoasă dintre toate cununile. Pe pantlica galbenă era inscripția: „Parochia ortodoxă română din Beins — Marelui Andrei, 16 Iunie, 1898“.

Asemenea nu s'a indicat numele foarte multor participanți, de aceea cerem, ca cei trecuți cu vederea să fie iertători, căci ne-a fost imposibil — fără a avea un birou special — a ne aduce aminte la scrierea acestui raport de toți aceia, pe cari i-am văzut, și a înșira numele tuturor, aceluia, pe cari i-am cunoscut și pe cari nu i-am cunoscut.

Fotografii.

Unele dintre momentele și scenele petrecute în ziua de 16/28 Iunie în Reșinari, au fost însemnate și rare, deci merită să fie eternizate și ficșate. De aceasta s'a îngrijit în parte și fotografii din Sibiu, dl *Vilhelm Man*, carele a ficșat mai multe din ele.

Astfel din balconul primăriei comunale a fotografat momentul, când președintele Sa d. arhiep. și metropolit la poarta din capătul „Stradei Șaguna“, aclamat fiind din partea mulțimei din apropiere. În fundul acestui tablou mărișor se vede foarte frumos biserica cea mare, ridicată pe dâmb, complexul caselor dintre biserică și primărie și apoi mulțimea de omeni, înșirați pe spațiul liber dela poarta trimfală și până la podul primăriei.

Al doilea chip mai mic reprezintă convoiul, petrecând pe Escelenția Sa Inalt Pr. S. metropolit către biserică înainte de începerea parastasului. Chipul este foarte succes, și reprezintă momentul, când convoiul se apropia de casa crâșnicului Isdrailă, în ferestrele căreia se observă și disting fețele canceliștilor, cari au împărțit biletele de intrare. De ambele laturi ale frumoasei strade Șaguna, împodobită cu verdéță stau sirurile pompierilor, între cari căpitanul *Bucur Dancăș* și tinerul student tehnic *Vidrighin*. Mai spre mijlocul stradei merg în pași mășurați și înceți în fruntea convoiului 2 fruntași Reșinăreni, ducând 2 prapori. Foarte bine se distinge între aceștia figura fruntașului nostru Reșinărean, a d-lui *Dumitru Vidrighin*, ducând praporul cu icóna mamei Domnului. După prapori urmează de o parte și de alta preoții înbrăcați în ornate: În dreapta părințele *Serban Cioran*, *Iosif Goga*, *Ioachim Muntean* apoi clericul *Șandru*, și mai la o parte profesorul *Hințescu*; în stânga ceilalți preoți. La mijloc se distinge bine sub baldahin figura venerabilă a Escelenției Sale în stânga cu toiagul arhipăstoresc și cu dreapta sprijinit de mâna directorului seminarial Dr *Remus Roșca* și urmat de clerul înalt de public, între cari se observă figura simpatică a Preasfinției Sale părintelui *Ioan Meșian*, a părintelui *Filaret Musta*, *Ioan Papu*, *Demitriu Cunțan*, Dr *Elie Cristea* și alții.

Apoi a mai fixat momentul, când Inaltpreasfințitul metropolit, însoțit de

P. Sfinții episcopi și de clerul oficianț, au eșit din biserică și au mers spre împodobitul mausoleu, ca să continue parasta sul la mormânt. Acest tablou mărișor se prezenta bine. La dreapta, lângă căsuța îngrijitorului cimiteriilor, stă un grup de femei; la stânga între biserică și intrarea la criptă un grup foarte succes de elevi din Reșinari la spate cu un sir de pompieri, și în frunte cu directorul *C. Hâmbășan*, și inv. *Aleman Galea Moisa Frățilă*. În mijloc pășesc încet clerul în funcțiune, cu fețe evlavioase. În frunte merg diaconii, prof. *Ioan Popovici*, trist și cu fața plecată la pământ, în dreapta ținând cădelnița și în stânga o batistă, și arhivarul cons. *D. Câmpean* în stânga cu lumina, și în dreapta cu batista. Apoi le urmează preoții *Iosif Goga*, *Emilian Cioran*, protopresbiterii *Nicolau Ivan*, *Ioan Droc*, *Simeon Popovici*, *Nicolau Cristea*, *Zacharie Boiu*, *Ioan Papu*. Dintre ceilalți preoți înbrăcați în ornamente se observă numai fața părintelui archimandrit *Musta*; și dela arhieriei se ved numai mitrele, fiindu-le fața acoperită de cei ce stau înaintea lor. Din cortegiu se distinge bine figura părintelui protopresbiter *I. Căndea* din Avrig, *Eugeniu Mocsonyi*, Dr. *Elie Cristea*, colonelul *Șaguna*, Dr. *Nicolau Olariu*, parintele *Ioan Grama* din Dridif, carele tocmai își șterge sudorile de pe frunte. etc. etc.

Scriitorii acestor rânduri s'a îngrijit, ca în tablou separat să se fotografieze și căsiciora, care nu mai înainte, ca pe la începutul acestui veac a fost reședința arhieriei cercatei noastre biserici: *Nichitici* și *Adamovici* și care pe veci mărturie va rămânea despre soarta, de care numeroși credincioși fii ai acestei patrii s'au împărțat.

Casa este o casă țărănească, modestă, acum nelocuită. E proprietatea unui econom cuprins în tablou. Recomandăm tuturor, mai ales acest tablou, care cu deosebire pentru școle va forma un intuitiv și grăitoriu moment al trecutului nostru.

Aceste fotografii vor forma de sigur frumoase suveniruri pentru cei ce au participat la festivitatea din Reșinari; și pentru cei ce n'au putut participa vor fi întregiri intuitive a celor ce le-au auzit despre acea zi istorică, care mult ne-a oțelit dragostea față de biserică și neamul ortodox român.

Plecarea

De către sară la orele 6 au plecat străinii cu toți spre Sibiu, mângâiați în sufletul lor, ce-i mai bătrâni, că le-au mai fost dat să participe la acest mare parastas festiv, și cei mai tineri cu gândul, că nici când se nu uite pe bărbații, cari s'au jertfit pentru binele și progresul comun.

Intr'adevăr e lung și un interval de timp de 25 ani în viața omenilor, și rânduia firii chiar și'n timpuri mai scurte durerile le împuținează, jalea o slăbește și multe amintiri le acopere cu vâlmășia uitării. Cu toate aceste zilele din urmă ne-au dovedit, că memoria lui Șaguna nu s'a slăbit în mintea noastră și sentimentele de gratitudine și recunoștință nu s'au împuținat în sufletele noastre, ci din contră, cu cât ne depărtăm mai tare de timpul morții lui, cu atât crește mai mult și se întărește mai tare amintirea lui în inima neamului român. Și e justificat acest lucru, pentru-că urmele, ce le-a lăsat în viață în istoria noastră sunt nesterse, faptele, binefacerile și instituțiunile lui nu dispar, ci se desvâltă și se mărește, măbind totodată și numele întemeietorului lor, pe care Dumnezeu să-l așeze, unde dreptii se odihnesc.

Incheiere.

De încheiere nu va fi de prisos a constata, că peste tot festivitățile arangiate întru amintirea nemuritorului regenerator al bisericii noastre au decurs cu mult succes și cu demnitate, ridicând în mod însemnat vața bisericii.

*) Se pot comanda, împreună cu celelalte la fotografii V. Man, Piața mare 19, ori la „Librăria arhieriei“.

cei ortodoxe române, care a știut cu vrednicie manifesta recunoștința sa față de un mare binefăcătoriu al ei. Fiii bisericii din întreaga metropolia, dela opincă până la vâldică, și-au împlinit datorința; în special comuna Reșinari, căreia decorațiunea stradelor, primirea oșpeților și peste tot prezentarea poporului i-au făcut deosebită onoare.

Cei-ce au participat, și-au adus în persoană tributul de recunoștință, și cei-ce n'au participat se asociază de sigur cu toții cuprinsului următoarei telegramme trimise din acest incident din Caransebeș:

Ne asociem și noi pelegriilor întru manifestarea pietății și recunoștinței față de creatorii independenței bisericii ortodoxe române și față de nemuritorul nostru părinte.

Ghidu, Ionaș, Dr. Olariu, Dr. Ionescu, Dr. Popasu, Dr. Barbu, Sêrbu, Hodoș, Bălan, Lințiu, Barzu, Dr. Bădescu, Șandru, Drăgălină.

În general — sperăm — că festivitățile acum trecute vor fi pentru toți credincioșii bisericii noastre un mijloc pentru înnoirea și întărirea legăturilor dintre ei și biserică și un puternic îndemn de nouă avânt pentru ajutorarea și ridicarea bisericii și a instituțiilor ei, contribuind astfel la petrițicarea tot mai tare a temelilor existenței noastre.

Mulțumiți de reușita sărbărilor, încheiem acest raport, accentuând, că măritul nostru congres național bisericesc va fi de sigur plăcut atins de modul executării concludului său, adus la propunerea profesorului nostru seminarial Dr. *Petru Șpan*, căruia pentru nimerita propunere îi dăcem: „*Ție se cuvine laudă*“. Amin.

Deca.

Din România.

M. S. regele Carol. Joi 18 Iunie. la orele 10 a. m. însoțit de micii Principi Carol și Elisabeta și urmat de adjutantul de serviciu a mers la cazarma batalionului 6 vânători, în garnisonă la Sinaia, spre a-l inspecta.

La seara na plătul de instrucție. Săveranul a fost primit de către Principele moștenitor; d. maior Cristu, comandantul batalionului, a prezentat Majestății Sale raportul de starea trupe.

Batalionul se afla în linie de bătaie; Majestatea Sa trecu pe dinaintea frontului în aclamațiunile trupe, apoi ordonă a se executa mînuirea armelor, focurile și diferitele mișcări tactice, din școala de batalion, în ordinea strînsă și risipită.

Defilarea se execută în pas iute și pas alergător. La cea d'întîi defilare, micul Principe Carol se afla, la flancul drept al coloniei.

Majestatea Sa, împreună cu Alteța Sa Regală au vizitat în urmă casarma, frumos împodobită cu brazi și drapele, trecînd prin dormitoare, infirmerie și refectoriul batalionului unde Majestatea Sa gustă din supa trupe. În cancelaria șefului batalionului, Regele a luat în brațe pe Principele Carol, și l'a pus să sarute icoana patronului batalionului. Majestatea Sa a ascultat, după aceasta, mai multe cîntece patriotice, cîntate de un cor în trei voci, cu multă precisiune.

Terminînd inspectia, Săveranul a adunat în jurul Său pe toți ofițerii batalionului și le-a exprimat Inalta Sa mulțumire pentru gradul de instrucție, aspectul trupe și îngrijita stare a localurilor, ce a constatat la acest batalion de curînd înființat și pe care — pentru prima oară — îl inspecta.

Ofițerii intrînd în front, Regele urse înaintea trupe spînd: „Sunt mulțumit de voi copii“, cuvinte cari suut acoperite de uralele cele mai entusiaste.

La oarele 12, Majestatea Sa, Alteța Sa Regală și Micii Principi, părăsind platoul, corul trupe intonă imnul național.

Teribil accident pe linia ferată. — Grădinarul M. I. Dragnea, din comuna Larga, județul Iaomița, mergînd cu căruța, împreună cu femeia Magdalena Alun într-o comună învecinată, în momentul cînd voia să treacă linia ferată București-Fetești, a fost surprins de trenul de persoane care venea cu o viteză mare.

Locomotiva a lovit căruța în lat și a sfărmat-o în bucăți. Atît Dragnea cît și femeia

Magdalena au fost uciși pe loc; un cal de la caruța a fost grav rănit.

Parchetul de Iaomița a deschis o anchetă și a arestat pe cantonierul de la acel pnnct care nu închisese linia în momentul trecerii trenului.

Vapornl Carol I. Inaugurarea marelui vapor Carol I. destinat navigațiunei maritime, va avea loc săptămîna viitoare.

MM. LL. Regele și Regina și A. A. LL. RR. Principele și Principesa Maria vor asista la ceremonie.

Cu această ocazie, se va face și botezul vaporului Principesa Maria, a căruia inaugurare oficială nu a avut loc încă.

Monumentul readnexării Dobrogei. Distinsul sculptor român G. Vasilescu a sosit Sâmbătă din Veneția unde, după cum se știe, își are atelierul sale.

Cu două zile înainte sosise monumentul comemorativ a reanexării Dobrogei la patria noastră, executat la Veneția și care va fi așezat pe colnicul Hora din Tulcea. Lucrările în acest scop au și început.

Monumentul, în forma unui obelisc, e impunător și are 22 metri înălțime. Baza monumentului, de 225 metri pătrați, va fi zidită în granit de Tulcea. Partea de jos, care coprinde și două trepte, va fi în granit de Baverno (Italia); pe dînsa se va ridica pedestatul pe care se va rezima obeliscul, avînd pe de o parte un dorobanț turnat în bronz, dorobanțul Regelui Carol I. și de altă parte un vultur, Vulturul lui Mircea Vodă. Între aceste două st. tue, în față, se citește inscripția următoare:

Carol I
Domn și Rege
al
României

Un loc s'a rezervat pe cea altă parte pentru o altă inscripție.

Pe obelisc se ved săpate de o parte stema țerei și pe cea cealtă stema lui Mircea-Vodă.

Monumentul a fost foarte admirat la Veneția și face onoare autorului monumentului de la Ploiești.

Principele Bulgariei în România. Ferdinand de Corburg, principele Bulgariei, dimpreună cu principesa, a sosit Mercur după amiază la 5 ore în Sinaia, pentru a face o vizită părechii domnitoare române. Suita principelui o compusă din 5 persoane. Înălții oșpeți vor sta la Sinaia până Sâmbătă dimineața, de unde se vor reîntorci la Sofia prin Constanța.

La orele 12 jumătate, — spune „Epoca“ — cheul și împrejurimile debarcaderului sunt pline de lume. La debarcader se găsesc dñii: general Berendeiu, ministrul de războiu Manu, adjutant regal, Ghica-Bragadir, agentul român la Sofia, Tomescu consul român la Ruscuc, prefectul Cristu, Vansaenen căpitanul portului. În salonul de recepție așteaptă autoritățile militare și civile.

La ora 12 și 35 sosesc yachtul „Krum“ Musica culgară de pe bord intonăză imnul românesc, d-nii Beredeiu și Manu se urcă pe bord și salută părechea princiară în numele Regelui și al guvernului. După cinci minute se operă debarcarea. D. Vansaenen oferă principesei Maria Luisa un buchet. La intrarea în pavilion, d-na Christu întîmpină pe principesă cu un buchet și presintă pe d-nele general Costaforu, Partenescu, Martinescu etc.

În vremea acēsta principele trece în revistă compauia de onoare a regimentului 5 infanterie, comandată de căpitanul Morait. Principele se întîrește apoi câte-va minute cu d-nii generali Năsturel, Christu, Giani, Algiu, primar Partenescu, Salignu și Manu.

Încetînd musica militară, corul gimnasilui intonăză imnul princiar. Părechea princiară se urcă apoi pe tren, și la ora 1 trenul se pune în mișcare în mijlocul uralelor mulțimei. D. Saligny conduce trenul. Principele poartă uniforma de general bulgar.

Principesa e în costum de călătorie rochie blea-marin, blusă de mătăsă maron cravată fașie albastră cu puncte albe, guler alb, pălărie cu fundă albastră și flori galbene, jachetă gri. E de statură mică, delicată; figură simpatică.

Avis.

Avem onore a aduce la cunostința celor interesați, că la școala elementară de fete din Sibiu înființată și susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu” s'a redus didactul cu începutul anului școlar 1898/99 în următorul mod:

După fie-care elevă este de a se solvi un didactru de 3 corone la lună; în cazul însă dacă două sau trei surori ar cerceta deodată școala, didactrul pentru a doua soră este stabilit cu 2 corone și pentru a treia soră cu 1 coronă la lună.

Biroul comitetului reuniunii femeilor române din Sibiu.

Sibiu la 1. Iuliu n. 1898.

Maria Cosma,
președintă.

Dr. N. Vecerdeu
secretariu.

Noutăți.

Conjurație împotriva Monarhului nostru. Încă pe la sfârșitul anului trecut trei socialiști au plănuț un atentat de dinamită împotriva vieții Maj. Sale Monarhului nostru. Au designat și locul, unde se aședea bomba ucigătoare. În urma unei arătări însă planul infernal s'a zădărniciu acum oribili atentatori stau la închisoare.

Planul atentatorilor a fost denunțat poliției de către o femeie (vîndătoare de flori). Ea l-a descoperit dela unul dintre atentatori, pe care l ținea în cuartir. În urma arătării poliția a deținut pe atentatorii *Muzsik* Iósef, *Hartmann* Lajos și *Kovács* Iósef, toți muncitori socialiști, și după ce i-a ascultat, i-a escortat la tribunalul penal.

Muzsik, primul luat la interogatoriu, fără șovăire a recunoscut înaintea tribunalului, că în luna Decembrie anul trecut s'a învoit cu doi tovarăși ai săi, se comită atentat împotriva Monarhului. Planul s'a zădărniciu din pricina, că căpetenia socialiștilor *Várkonyi*, care a promis 500 fl. în scopul executării atentatului, în cursul timpului s'a refugiat din țera. *Muzsik* a mai mărturisit, că după învoiala făcută el avea să aședea dinamita, și că el a și ales locul. Întrebat, că pentru ce au voit să atenteze la viața Maj. Sale, *Muzsik* a spus, că Maj. Sa nu are grija țării, ci o lasă pe mâna ministrilor, cari belesc poporul.

Hartmann și *Kovács* au negat că s'ar fi învoiașit cu *Muzsik* pentru comiterea atentatului. *Várkonyi* asemenea a negat că el ar fi promis bani în scopul comiterii atentatului.

Tribunalul a pus sub acuză pe cei trei socialiști pentru laesa Majestate, ăr în contra lui *Várkonyi* a sistat procedura.

Rezultatul cercetării a fost comunicat Majestății Sale.

Coșbuc. Cetim în foile din România, că distinsul nostru poet G. Coșbuc a plecat la Carlsbad pe o lună de zile, pentru căutarea sănătății.

Examnul de maturitate dela gimnaziul român din Năsăud s'a ținut în 21, 22 și 23 Iunie, fiind ca delegat din partea patronatului Rved. Domn vicar Dr. Ioan Pop, ear' din a guvernului renegatul Moldovan Gergely. La esamen s'au prezentat 28 inși, dintre cari au reușit cu calcul „eminent”: Vasilie Bichigean, Octavian Bulbuc; cu calcul „bun”: Corneliu Burd, Ion Cerghi, Iuliu Marcu George Dunca, Ion Nagy, George Novacovicu, Victor Velțian, Valeriu Vêrv; cu calcul suficient: Cornel Bene, Valer Bercian, Ion Chirilă, Iuliu Monda, Emil Ostate, Atanasu Pasca, Alexandru Popa, Iuliu Pop, Milan Spărios Ioan Șuteu, Aurel Mureșean, Valer Sassebeși și Victor Cupșa. — Doi au fost relegați pe un an, ear' trei din un obiect.

Dr. Laurean dimis. Era prefectul convietului român dela episcopia română gr. cat. din Oradea mare. Sub conducerea lui tinerimea din acel conviet s'a crescut în spirit, care numai folositor nu pôte fi creșterii românesci. Canonicul Lauran și-a făcut nume în acest post la adversarii noștri, tot-

deauna s'a silit să apară ca mare „patriot”. Dér nu scim cum, cum nu, siegariul veletăților „patriotice” a fost dimis din acest post. Il plâng „patrioticele” șoviniste maghiare și doresc să revină dimisiei și să-și reocupe iarăși postul.

Sporirea armatei comune. Fôia „Reichswer” aduce știrea, că noua lege pentru armată, care intră în vîgore în anul viitor, va sporî numărul, recruiților cu 10,000 soldați. Se va urca deci contingentul de recruiți dela 103,100 la 112,954. Mai spune „Reichswehr”, că și acei soldați vor face serviciu activ în viitor, cari la recrutarea de până acum au fost înrolați la rezervă. Contingetul de pace al armatei comune va sta pe viitor din 282,000 ômeni, urcându-se proporțional și cel în timp de războiu. Firesce se va urca și numărul căsărmilor, armelor, cailor etc. și prin urmare și cheltuelile cu întreținerea miliției.

Casian Tușinschi. O tristă seire se vestese din Bucovina: protopresbiterul Casian Tușinschi, a încetat subit din viață Sâmbătă, la Suceava, în etate de 50 de ani.

Decedatul a fost unul din destoinicii conducători ai românilor din Suceava, — un energic luptător, fîu devotat neamului și bisericei sale. În mormântarea regretatului defunct s'a sêvșit Luni la Suceava.

Procesul ucigașilor dela Sieniceac. Procesul senzațional petrecut la Zagrab împotriva unor locuitori din Sieniceac, pentru că au ucis pe niște ampliați unguri, cari voiau să arboreze steag unguresc pe biserica croată și care s'a terminat cu osândirea la mörte a trei acușai — se va continua. Pe basa unor împrejurări agravante adică, procurorul a intentat de nou proces împotriva a trei zeci și unu locuitori din Sieniceac, pentru omor și îndemnare la omor.

Circ. Joi seara s'a dat prima producțiune în circul Dliu Henry. Deși timpul era fôrte nefavorabil, publicul sibian doritor de a și scălda privirile în producțiuni artistice s'a prezentat în un număr de tot mare. Tôte locurile erau ocupate. Coridorele gemeau sub mulțimea publicului privitor. Producțiunea a reușit preste așteptările noastre așa încât putem susținea că circul d-lui Henry este unul dintre cele mai bune circuri, bine organizat, dispunând de puteri fôrte bune. A doua reprezentație, dată Vineri sêra, asemenea a fost fôrte succêsă. Program ales, cai admirabili dresați și frumoși, personal distins și costume elegante. În deosebi am admirat pe dir. *Henry* prezentându-ne armăsari de tótă frumșeta, învêțați la cele mai variate pășiri și mersuri, pe d-na *Henry*, călărind în tôte chipurile posibile pe un armăsar sur; apoi pe distinsul Jockey *Alfred Loyall*, sîrind deadreptul pe un cal, care fugea galop. Mult a plăcut publicului *Signorina Ella* cu jocul ei sigur pe sîrmă precum și trupa *Palos*, cu neîntrecutele lor producțiuni acrobatiche. Asemenea merită amintre baletul „Viața un vis” și *Clown Mr. Barker* cu nedeșpărțitul său soț, asinul *Rigolo*, pe care un ficioraș de român nici un minut n'a putut sta călare, deși din tôte puterile se ține cu ambele mâni de gâtul lui și cu binedresatul căteluș, care imita admirabil tôte săriturile stăpânului său. *Clowny* sau *nătăreii* circului au făcut preste tot mult haz și adeseori au fost admirați pentru istețele figuri și ponturi ce le făceau. Unul d. e., stînd în cap se învêrtea ca un prâsnel. —

Il recomandăm cu tótă căldura spre a fi spriginat din partea publicului mai cu sêmă, ca arare-ori ni se dau ocașuni de a putea participa la producțiuni de acestea.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român”

Din tractul protopresbiterial al Lupșei,
(— Festivități în memoria lui Șaguna. — Sinodul protopresbiterial.

Memoria bărbatilor, cari pentru noi s'au jertfit, e scumpă inimii noastre. A o perpetua prin acte mărețe din părinți în fii, din fii nepoți și strănepoți ni se impune ca evlavioasă datorință. Viēta e prea prosaică, prea cu multe peripeți înțrețea. Dcă lipsiți

am fi de ideale, care se nalțe inimile și se le încăldecă cu focul lor sacru, prea ne-am cufunda în nămolul materialismului ce predomină secolul present.

Provedința divină nu ne lasă lipsiți de idealele vieții. Tocmai în momentele critice își aduce aminte de noi, ne trimite câte un barbat al său ales, care prin dragostea nemărginită, prin zelul desinteresat și lipsit de egoism, este în stare a încălzi și frapa.

Fericite momente, înălțătoare de inimă sunt acele, care memoriei bărbatilor providențiali sunt consacrate și tributul de recunoștință se cuvine provedinței pentru darul nemărginit al său.

Marele Andreiu baron de Șaguna, fost arhiepiscop și metropolit al nostru, aparține bărbatilor providențiali. În cele mai critice vremuri pentru biserici și poporul român s'a ivit în mijlocul nostru, ambele le-a ridicat la nimbul plin de splendore și vaza în care stau astăzi.

Scumpă este memoria lui inimii noastre!

Tractul Lupșa, recunoscător meritelor marelui barbat, zilele aceste a sêrbat memoria sa din incidentul aniversării 25 a morții sale neuitate.

Espun la acest loc solemnitățile desfășurate în centrul protopresbiteratului 14/26 l. e.

Încă în sesiunea sa din anul trecut sinodul nostru protopresbiterial a decis a perpetua în analele sale memoria providențialei arhieriei sale barbat național printr'un sinod extraordinar și festiv, înserecinând comitetul cu arangierea festivităților de pe întreg teritoriul tractului. Pe Duminecă din 14/26 Iunie a fost convocat sinodul protopresb. pentru îndeplinirea acestui decis.

Solemnul act și-a luat începutul cu serviciul divin în biserica din Ofenbaia. Roiul mulțimei de inteligenti și popor, preoți și mireni, care pre la 8 ore a. m. se strecoreau valuri-valuri spre ulița ce conduce la sf. locaș era bun augur la cele ce vor urma. Se puté ceti din fețele senine și duioșe pietatea ce o păstrează în adâncul inimii memoriei celui ce sôrtea bisericei și a poporului a purtat-o pe umerii săi în tot restimpul cât fiind în viață le-a chivernisit interesele.

Curată era îmbrăcămîntea participanților; dinafară exprima curățenia internă — curățenia iubirei ce o au către acela care între noi aflându se, din destul nu l'am sciut stima.

Tot ce tractul are mai ales, preoți și mireni, de față au fost.

Bărbații mari se nasc în intervale mari și chiar de aceea pietatea față de ei ascunde rari comori sufletesci.

Liturgia a sevîrșit-o protopresbiterul P. O. D. Ioan Danciu îmbrăcat în doliul preotesc cu asistința preoților N. Manciuc, A. Cioran, V. Bumbuș și V. Gan. Evlavia credincioșilor numai a mărit-o corul bis. condus de zelosul învêțator și bun cântăreț N. Fodorean. Răspunsurile liturgice, după notele prof. G. Dima, numai electriza ne-au putut pre noi cei din provincie, cari rar avem ocașie a asculta cântări executate în mod artistic.

Partea marcantă din actul bisericesc a fost parastasul și panegiricul rostit de prot. I. Danciu. Am plâns, când resuna cântarea: Cu sufletele dreptilor! Lacrimi pare a căi isovoresc din ochii marelui arhieriei care a icônă sta atârnată în fața noastră pe frontispiciul altarului, lacrimi înse de duioșie, vedând naintea sa turma recunoscătoare, carea de îmbelugată hrană sufletescă și trupescă a făcut-o pârtașă. Și care a fost anume hrana ne-a dovedit-o panegiricul rostit. Deosebirea între epoca lui Șaguna și cea premergătoare s'a accentuat în așa colorii vii, de păreai, că trăiesci sufletesc acele suferințe, care le-au trăit protopărinții. Valoarea lui A. Șaguna s'a ridicat până la marginile, unde se începe supranaturalul. Pentru ce l'am perdut așa de timpuriu? — a fost exclamațiunea noastră la sfîrșit.

„Româtime mult cercată!” și „In veci pomenirea lui” a încoronat actul bisericesc.

Am părăsit biserica pentru a ne întruni în sinod extraordinar festiv.

Sinodul l'a deschis preș. ordinar P. O. D. I. Danciu prin cuvîntare avîntată, unde se arată datorința noastră de a păstra din nēm în neam memoria lui A. Șaguna. Ca al doile obiect urmêză tesa: „Tractul prot. Lupșa și instituțiile sale”, raport istoric de V. Gan. În ea se face istoricul tractului, în tôte fa-

sele prin care a trecut, se espun instituțiile culturale ce le posedă și dezvoltarea lor. Abstrăgînd dela tendința ce s'a urmărit de a lăuda meritele Marelui bărbat cu înșasi înșirarea evenimentelor și instituțiilor resolute din influința care a avut-o activitatea lui asupra tractului, dar apoi se înșemnă acest operat și prin aceea, că cuprinsul pôte servi de material, pentru cel ce ôre-cînd cu scrierea istoriei bis. ortod. rom. s'ar îndeletnici. Operatele de felul acesta, ca tot atâte monografii a protopresbiteratelor, ar fi de dorit să se compună, ba să se publice din tôte protopresbiteratele.

Felul acesta a unei mișcări ar fi de cel mai mare interes cultural. Pentru memoria Marelui A. Șaguna n'ar trebui alt monument de pētră ori bronz — monumente ar fi operele de felul acesta, care din sêrbarea aniversării 25 a morții sale, ca mișcare literară culturală ar resări.

Sinodul n'a uitat nici de datorința și reverința ce o datoresce succesorului în scaunul arhieriscopesc al marelui Șaguna, actualului cap bisericesc, Escelenției Sale Miron Romanul, iubitelui arhieriscop și metropolit. Din ședința sinodului s'a espedat către Escel. Sa. următorea telegramă: „Sinodul prot. a tractului Lupșei întrunit din incidentul aniversării 25 a morții Marelui arhierpăstor Andreiu Șaguna, esprimă devotamentul său față de Escelenția Votră, înțeleptul cărmuitor al bis. gr. ort. române, dorindu-ve mulți ani spre binele bisericei”. Semnați. Danciu, preș. Samoila și Fodorean, notari.

Astfel s'a terminat sinodul. Ne-am întrunit apoi, după obiceiul strămoșesc, la o pomană comună, ca să se eternizeze și pe cale socială memoria neuitatului Șaguna. Preoți, învățători, inteligență, bărbai femei din tôte unghiurile tractului au convenit ba și streini au înecunjurat mesele. Conversările exclusiv memoriei lui A. Șaguna au fost consacrate. Veteranii cari au cunoscut pre Șaguna în persoană, fie-care scia se spună ceva episod din viața lui. Cam în felul acesta se formêză tradițiunea, adevă istoria cea scrisă în inimi, care totdeauna e mai puternic mijloc de cultură ca cea scrisă pe hârtie.

N'au lipsit nici toastele. Cel dintâi leardicât O. D. prot. I. Danciu, pentru ocrotitorul bis. ortodoxe Majestatea Sa, care prin sanționarea p. înaltă a stat. org. a pus basă organizațiunei actuale bis. A urmat al doile tot de acelaș pentru fericita viață a Escel. Sale arhier. și metrop. Miron Romanul, care este cel dintâi și puternic apărător al bis. noastre. V. Gan a ridicat păhar pentru Ven. Consistor, A. Cioran pentru prot. I. Danciu, Simion Pașca pentru preoți, N. Manciuc pentru învățători, A. Muntean pentru membrii siodului prot. și Laur. Ciorbea pentru popor. S'au urmat și alte toast. Relevez pe cel al par. greco-catolic din loc I. Is. Tordai, care în termin avîntați a glorificat pe A. Șaguna, asemîndul cu profetul Moise care a scos din robie pe Israilteni. Din robia nesciinței a scos și Șaguna pe credincioșii ortodoxi.

Luni în 15/27 Iun. s'a ținut apoi și sinodul ordinar protopresbiterial. Pentru a nu obosi prea mult pre cetitori, voi espune un singur obiect mai mormentos ce s'a desbătut. Comunele vecine tractului: Valea Geogelului și Ponorul cerând dela Ven. Consistor dismembrarea lor dela A. Iulia și încorporarea la protopresbiteratul Lupșei, actele respective s'au transpus la acest sinod, pentru a și da părerea. Sinodul considerînd motivele aduse de suplicanți, și mai ales din motivul ca se le vină întru ajutor spre a obținea o administrație bis. mai lesnicioasă și promptă și pentru a le procura mîngăierea sufletescă, prin înprejurarea că se aduc mai aprôpe și în mai strânsă legătura cu persoana protopresbiterului, prin eventuala încorporarea la acest tract, — a decis să sprijinească nuiuința comunelor pomenite. A primit deci, ca ele să pôtă fi încorporate la prot. Lupșei. v. g.

DR STERIE N. CIURCU

IX Pelikangasse — No. 10, Viena

Consultațiuni cu celebritățile medicale, și cu specialiștii de la facultatea de medicină din Viena. [80] 3—12

Editura și tiparul tipografiei archidieceesane.